

KULTURA SAILBURUORDEARI ERANTZUNEZ

Bizi-itxaropena dela eta

JAKIN

Jakin-en 83. zenbakian *Bizi-itxaropena* izenez argitara eman genuen idazlanari erantzunez, Mikel Etxebarria Kultura Sailburuordeak bidalirikoa agertu dugu honen aurrean. Aldizkarietako jokabidea eta kultur politika, orokorrean aztertu eta argitze-aldera idatzi genuen guk. Eskertzekoa da Kultura Sailak ere gogo eta asmo berdinez plazaratu izana bere iritziak. Onuragarritzat eta garrantzizkotzat jotzen dugu iritzi-trukaketa hau. Baina «eztabaida-giro»kotzat errazegi har daitekeen amaitutzat eman nahi dugu, giro lasaiago batean azterketarako, ideien kontrasterako, elkarrizketarako zein beste edozein ekintzetarako gogoz eta prest gaudela atzera adieraziz.

Dena den, prozesu hau istearekin batera, emandako zenbait esplikazio motz eta desegoki iruditu zaigunez, bizpahiru puntu azpimarratuz gure desadostasuna berriro adierazi nahi dugu:

- *Bizi-itxaropena* idaztean izan genuen kezka nagusiak zutik dirau Mikel Etxebarria Sailburuordearen erantzunaren ondoren. Gure ustetan, aldizkarietako politikaren diseinu-falta da ondorio gaizto guztien iturburua. Diru-murrizketek zenbait erabaki esplika dezake baina ez tipologiarik eza, diru-laguntzen banaketan etengabeko aldaketak (inoiz etenak), eta, oro har, ezta ere azken lau urteotako okerragotze-prozesu hau. Arazoak arazo, zein da guk planteatu dugun funtsezko arazoa? Uste dugu aldizkarietako jasotzen duten tratamendua Kultura Sailaren lehentasun politiko-kultural orokorren testuinguruan ulertzen dela egokiago, krisi ekonomikoarenean baino. Hartaz ez da hitzerdi bat esaten erantzunean, nahiz eta gure editorialaren muina huraxe izan.

- Azken urteotako jokabide finkoaz gain, azken deialdiak nobedade bat ekarri zuen, laguntzeko eta kontrolatzeko harturiko irizpideen gurutzaketa nahasgarria hain zuzen. Kultura Sailburuordearen erantzunean gure salaketa honek sekulako garrantzia hartu du: azken sei puntuak gai honen harira datoz. Saia gaitezen, bada, gure ikuspuntua berriro agertzen, nahi baino luzeago bada ere:

— Hasteko, aurrekontuak **aurrekontu** dira. Esan nahi baita, aurretiaz ikusitako diru-sarrera eta diru-irteeraz ari garela. Aurrikusita bezala mamituko diren urtean zehar, nork jakin hori, baina? Kudeatzailearen lanak sarrera eta irteera horien egokitzapenean du bere muina. Hori bateko.

— Eta besteko, **enpresa defizitarioen** aurrekontuak dira horiek. Eta beraz, subentzioa ez da irabazia, baizik eta bizi ahal izateko baldintza ezinbestekoa. Erakundeetatik jasotzen duten diru-laguntza hori gabe, euskarazko aldizkarietako ezinbizi, gauza jakina da hori. Bizi ahal izateko *conditio sine qua non* den diru-laguntza horren kopurua ezagutu gabe egin behar diren aurrekontuak nola izan daitezke «errealak», behin eta berriz eskatu nahi zaigun bezala?

— **Egutegi-problema** dago tartean, gainera. Aurten, adibidez, martxoan edo apirilaren bederatzia aurretik entregatu genituen aurrekontuak, deialdiak eskatu bezala. Eta Sailburuordeak ekainaren 6ko datarekin erabaki zuen aldizkarien arteko diru-banaketa. Guri —eta gehienei— uste edo espero genuen (eta aurreko urtean baino ere) diru gutxiago egokitu zitzaigun. Bi konstatazio: bat, urtearen erdian enteratzen gara egiazko diru-sarrerak zenbatekoak diren; eta bi, aurreko urteetako erreferentziei dagokiena baino eskasagoa da jasotzeko diru-kopurua.

— Zein da **kudeatzailearen egitekoa** datu hauen aurrean? Diru-sarrerak hobetzera jo dezake, jo behar du, noski. Sarrerak hobetzea da, horixe bakarrik, Sailburuordearen erantzutako gestio arrakastatsua. Guretzat ere gestio arrakastatsua da hori, bistan da. Baina ez hori bakarrik. Gastuak kontrolatzera ere jo beharko du, bada, edozein gestio modernok erakusten (eta Arriortuak aldarrikatzen) duen modura. Ala ez? Zer bestelakorik egiten du, kasurako, Kultura Sailburuak aurrekontuetako diru-sarrerak jaisten dizkiotelarik?

Krisi momentutan, gainera, horixe da gestio-plan baten lehen egitekoa: gastuaren kontrola.

Diru-irteerak jaitea ez da emandako hitza jatea, kontrara baizik. Gastuak kontrolatzea, kosteak jaistera jotzea gestio arrakastatsuen lehen baldintza da.

Deialdi honetan diru-banaketaren eta kitapenaren irizpideen artean ezarri den loturak Administrazioak defizit osoa estaliz bakarrik du zentzua.

— Kazetari euskaltzale batek behin esan eta Sailburuordeak bere egin eta errepikatzen duen hori guk ere geure egiten dugu. Hots, **euskarazko aldizkariak behar duten diru-laguntza dela erabaki beharrekoa**. Baldin eta aldizkariak behar duten laguntza jasotzen badute, orduan, instituzioetatik jasotako diru-laguntzarekin ezin bizi denak, orduan bai, gaizki egin dituela kalkuluak, eta beronena dela errua eta erantzukizuna.

Aldizkarien kasuan, ordea, zeinek du errua eta erantzukizuna: kalkuluak gaizki egin omen dituenak ala **behar den laguntza** famatu hori ematen ez duenak, definitu gabe daukako lako zer den «eman beharrekoa»?